

4 Uitgelicht | Diefstal

Supermarkten nemen meer maatregelen tegen stelen

Winkeldief is dol op koffie en frisdrank

● **Sytse van der Veen**

Supermarktketen Jumbo sloeg twee jaar geleden alarm. De schade door winkeldiefstal liep de spuigaten uit. Ook andere winkelbedrijven leden hieronder. Gaat het nu beter? „Ook directeuren en keurige dames stelen.”

In de afgelopen jaren veranderde er in de gemiddelde supermarkt nogal wat, zeker als het ging om de beveiliging. Er verschenen meer camera's en de controles werden uitgebreid. Met succes, melden diverse bedrijven. Nog altijd is Jumbo de keten die de meeste openheid over winkeldiefstal geeft. In 2023 leed het bedrijf door diefstal een verlies van 100

miljoen euro. In 2024 ging het niet beter, maar vorig jaar wist de onderneming uit Veghel de schade te beperken tot 70 miljoen euro.

Volgens supermarktdeskundige Erik Hemmes speelt Jumbo bewust open kaart. „Het bedrijf presteert al jaren niet goed. Ton van Veen, de voormalige topman van het bedrijf, wilde begin 2024 de aandacht afleiden van de tegenvallende omzet en winst, en dat is hem gelukt. De media hadden het vooral over de winkeldieven.”

Tientallen miljoenen

Andere supermarkten geven geen concrete cijfers, maar experts gaan ervan uit dat de schade door stelen gemiddeld 1 procent van de omzet bedraagt. Dat betekent dat elke grote keten tientallen miljoenen euro's kwijtraakt. Al die bedrijven proberen het probleem aan te pakken, met wisselend succes.

Albert Heijn weigert om informatie over diefstal te geven. Een woordvoerder van Aldi wil niets kwijt over de schade die de onder-

...lijdt, maar vertelt wel dat er geen aanwijzingen heeft dat er de laatste tijd minder wordt ge-

stolen. „Bezoekers nemen bij de filialen veel verschillende producten mee zonder die af te rekenen. Er is geen artikel dat er daarbij uit springt.”

Terug naar Jumbo. Dat daar de winkeldiefstal afneemt, komt vooral door strengere controles. Wordvoerder Eva Hersbach geeft aan dat het bedrijf fors investeert in preventie. „Vorig jaar zijn we met nieuwe testen begonnen. Dit keer ging het onder meer om het gebruik van beveiligingsstickers en detectiepoortjes bij de uitgang van onze winkels.”

Grote borden

Beveiliging is volgens Erik Hemmes inderdaad een sleutelwoord. Hij denkt dat de totale schade voor supermarkten waarschijnlijk kleiner is dan een paar jaar geleden. „Ze zijn door schade en schande wijzer geworden. Sommige ketens hebben grote borden in hun filialen staan, waarop potentiële winkeldieven worden gewaarschuwd voor een boete. Daarbij gaat het om een vast bedrag van 181 euro. Dat zal sommige kwaadwillende klanten afschrikken. Ook wordt er meer gecontroleerd, zeker bij de zelfscankassa's. En het bedrijf zet steeds vaker camera's in, die het gedrag van klanten kunnen volgen.”

Het probleem blijft volgens de supermarktexpert echter groot. „Laatst sprak ik met de vestigingsmanager van een Jumbo. Hij bevestigde wat ik al wel wist: ook mensen van wie je het niet verwacht, stelen levensmiddelen. Zelfs directeuren en keurige dames maken zich er schuldig aan. Win-

keldiefstal is een soort ziekte.”

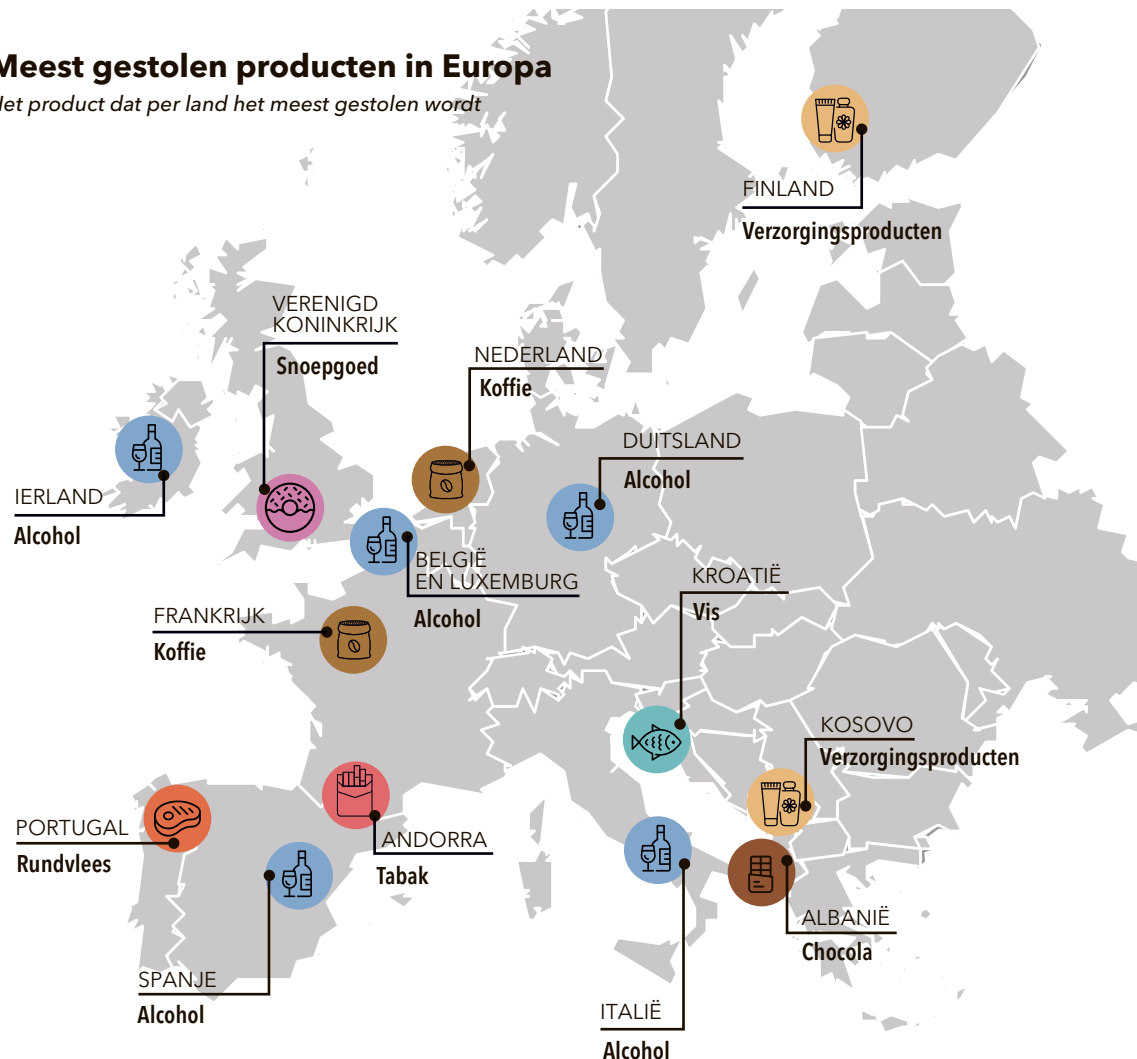
Supermarkten houden hier op verschillende manieren rekening mee. Hemmes: „Zo bezocht ik recent een Lidl. Die winkel was net geopend en het viel me op dat er bij de kassa weinig meeneemproducten lagen. Daarmee bedoel ik onder meer snoep. Ik vroeg natuurlijk naar de reden en de medewerkers vertelden me dat ze voorzichtig waren, omdat mensen zulke artikelen makkelijk meepakken zonder ze af te rekenen.”

Snoep is dus in trek, maar hoort niet bij de meest gestolen producten. Recent onderzoek toont aan dat winkeldieven behoorlijk kieskeurig zijn. Hun voorkeur gaat niet uit naar basisbehoeften, zoals brood of aardappelen, maar vooral naar duurder artikelen.

Eerder deze maand werden de

Meest gestolen producten in Europa

Het product dat per land het meest gestolen wordt

©RD - bron: STC retail

”
Het gaat dieven vaak om producten die makkelijk doorverkocht kunnen worden

Rafael Alegre, marktonderzoeker

uitkomsten van een groot Europees onderzoek gepubliceerd. Het internationale bedrijf STC, geleid door de Spanjaard Rafael Alegre, voerde dat uit. Alegre houdt zich al meer dan twintig jaar met winkeldiefstal bezig.

Tegen de branchesite Distrifood zei de Spanjaard dat grootwinkelbedrijven ermee moeten ophouden het probleem te bagatelliseren. Volgens hem bedraagt de schade in Europa ruim 43 miljard euro. „Daarom is dit een van de belangrijkste dingen waarmee supermarkten zich zouden moeten bezighouden.”

Armoede

Alegre ergert zich aan het verband dat sommige mensen tussen diefstal en armoede menen te zien. Soms zeggen ze bijvoorbeeld dat je best een brood mag stelen wanneer je honger hebt. Maar daar zit het probleem volgens hem helemaal niet. „Dieven stelen nauwelijks basisbehoeften. Het gaat dieven vaak om producten die makkelijk doorverkocht kunnen worden.”

Hij noemt artikelen als cosmetica, vlees, chocolade en koffie. In de Europese top vijf van gestolen producten staan alcoholische dranken op de eerste plaats. In Nederland is dat niet zo. Volgens Alegre komt dat doordat dranken met een hoger alcoholpercentage hier niet in de supermarkt liggen. In een slijterij is stelen lastiger. In ons land heeft koffie de twijfelachtige eer om de top vijf aan te voeren. Daarna worden niet-alcoholische dranken, vlees, kaas en cosmetica het vaakst meegenomen zonder dat ervoor wordt betaald.

INTERVIEW JORI VEENMAN OVER COLLEGEVORMING

„Steeds vaker informateur nodig op lokaal niveau”

● Hanneke Klein-den Hertog

De stemmen zijn geteld, de zetels verdeeld, nu begint het smeden van coalities en het vormen van colleges. Hoe verloopt een formatieproces op lokaal niveau?

Hij wil niet zeggen dat gemeenteraden zich „spiegelen” aan Den Haag, maar ze kijken wel degelijk naar de manier waarop coalitievorming werkt na de Tweede Kamerverkiezingen. Dat stelt Jori Veenman, beleidsadviseur bij de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR).

Het vormen van coalities op gemeentelijk niveau duurt steeds langer, signaleert Veenman, die vorig jaar namens de NVvR een handreiking voor raden uitbracht. „Dat heeft denk ik twee redenen. Niet alleen de toenemende versplintering, maar ook het verslechteren van persoonlijke verhoudingen in de lokale politiek.”

In „de laatste verkiezingsrondes” ziet Veenman dat er steeds vaker informateurs en formateurs van buiten worden aangetrokken. In 2018 stelde volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een derde van de gemeenten een externe informateur aan. In een enquête uit 2022 van de NVvR gaf iets meer dan de helft van de verkenner, informateurs en formateurs aan onafhankelijk te zijn van de gemeente waarin ze aan de slag gingen.

Soms kiest een winnaar voor een informateur met een heel andere politieke kleur. Zo werd D66'er Wouter Koolmees in 2022 informateur in Rotterdam, op verzoek van winnaar Leefbaar Rotterdam. „Het is op sommige plaatsen zo moeilijk een college te vormen dat er iemand nodig is die boven de partijen staat.”

Andere context

Christelijk Verbond Oldebroek, de grote winnaar in de Gelderse gemeente, presenteerde een dag na de verkiezingen Richard de Mos

”

Het is op sommige plaatsen zo moeilijk een college te vormen dat er iemand nodig is die tussen de partijen staat

Jori Veenman, beleidsadviseur Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

uit Den Haag als informateur. Is het handig om iemand te kiezen die naar het schijnt ver afstaat van een plaats? Een informateur hoeft de gemeenteraad niet goed te kennen, meent Veenman. „Iemand uit een andere context begint met een schone lei. Dat kan politieke impasses doorbreken.” Wel verbaasde de keuze voor De Mos hem, omdat de collegevorming in Den Haag na de vorige verkiezingen „een van de moeizaamste en langdurigste” was.

Hoewel volgens de beleidsadviseur gemeentelijke coalitievorming lastiger wordt, gaat het vormen van een college desalniettemin „vrij vlot. Ik vind het goed dat raden naar de Tweede Kamer kijken, maar zeg ook: doe Den Haag vooral niet in alles na.”

„Groeidend aantal informateurs van SGP-huize”

Het zou goed kunnen dat dit jaar, vergeleken met vier jaar geleden, in het dubbele aantal gemeenten SGP'ers als informateur aan de slag gaan. Dat zegt Evert Jan Nieuwenhuis, voorzitter van de SGP-Bestuurdersvereniging en burgemeester van Waddinxveen. Hij ziet al een aantal jaren na verkiezingen een stijgende trend, al kan hij de precieze cijfers niet achterhalen. Hij zegt van elf gemeenten te weten dat er al een SGP'er voorgedragen is, of dat dat nog gaat gebeuren. Na de vorige verkiezingen waren dat er circa zes. Zelf wordt hij informateur van Rijssen-Hol-

ten. Ook vier jaar geleden was hij al informateur, toen in Hendrik-Ido-Ambacht en in Barneveld. Veel SGP'ers gaan aan de slag voor gemeenten waar de SGP de grootste werd. Zo wordt Aart de Kruijf uit Woudenberg informateur in Zwartewaterland. Die gemeente trekt voor het eerst een informateur aan, schrijft nieuwssite Genemuiden Actueel. Roelof Bisschop, voorheen Tweede Kamerlid van de SGP, gaat samen met VVD-burgemeester Frits Naafs de verkenning in Rhenen doen. Pieter Verhoeve, burgemeester van Gouda, wordt informateur

in Reimerswaal. De Ridderkerkse burgemeester Marco Oosterwijk gaat aan de slag in Barneveld. Hans Tanis, wethouder in de gemeente Altena, is door Alblasterdam gevraagd als informateur. Arwin van Buuren is een uitzondering. Het SGP-raadslid in Capelle aan den IJssel gaat aan de slag als informateur in zijn woonplaats, waar Leefbaar Capelle met vijftien zetels veruit de grootste werd. Oud-SGP-leider Kees van der Staaij is beoogd formateur in de gemeente Zuidplas. Daar wist ChristenUnie-SGP nipt de meeste stemmen te bemachtigen.

Kees van der Staaij (SGP) is beoogd formateur in de gemeente Zuidplas. beeld ANP, Robin van Lonkhuijsen